

STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROKY 2021 - 2023

Podľa § 18 ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Podhradík na roky 2021 – 2023 (ďalej len „Stanovisko“).

Pri spracovaní Stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2021 – 2023 a návrhu rozpočtu na rok 2021, a to z hľadiska zákonnosti, z hľadiska metodologickej správnosti a odbornosti jeho zostavenia. V neposlednom rade som vychádzal aj z praktických skúseností hospodárenia obce.

Zákonný rámec, tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Zákonný rámec rozpočtu obce je ukotvený v zákone o obecnom zriadení, zákone č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“) a zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“).

Základnou úlohou rozpočtu obce je zabezpečenie financovania obce najmenej v troch po sebe nasledujúcich rozpočtových rokoch. Rozpočet obce sa zostavuje ako viacročný rozpočet a programový rozpočet.

Viacročný rozpočet obce sa vnútorne člení na :

- bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet)
- kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet)
- finančné operácie.

Podľa zákona č. 583/2004 Z. z. obecné zastupiteľstvo obce do 2000 obyvateľov rozhodnúť (uznesením) o neuplatňovaní **programovej štruktúry rozpočtu**.

Obec pri zostavovaní rozpočtu na konkrétny rozpočtový rok vychádza (najmä):

- zo schválených finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom obcí,
- zo svojho viacročného rozpočtu,
- zo svojich programov koncipovaných najmenej na tri rozpočtové roky.

Obec musí pri zostavovaní rozpočtu vychádzať aj z ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov.

Obec má povinnosť zostaviť rozpočet podľa **rozpočtovej klasifikácie**, a to v súlade s osobitným právnym predpisom, ktorým je zákon č. 523/2004 Z. z. Povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu sa vzťahuje na všetky subjekty verejnej správy, t. j. aj na obec. V praxi to znamená, že príjmy a výdavky, bežné aj kapitálové, musia byť členené podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie.

Rozpočet na rozpočtový rok 2021 je po jeho schválení obecným zastupiteľstvom (ďalej len „OZ“) **záväzný**, pričom rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú iba **orientačné**.

Dodržanie informačnej povinnosti

Podľa § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení: *Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť;...*

Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce **bola splnená**.

Návrh rozpočtu – príjmy, výdavky, výsledok hospodárenia

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. ako viacročný rozpočet na tri po sebe nasledujúce roky 2021, 2022 a 2023, t. j. ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce.

Viacročný rozpočet na roky 2021, 2022 a 2023 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok.

Tvorba návrhu rozpočtu príjmov na rok 2021 je v celkovom sume **250 977,91 eur**, z toho

Bežné príjmy	203 719,75	Návrh rozpočtu 2021
Kapitálové príjmy	0	
Finančné operácie	47 258,16	
Spolu	250 977,91	

Najväčší podiel na tvorbe bežných príjmov majú spomedzi bežných príjmov *vlastné príjmy daňové*, pričom podiely na daniach v správe štátu sú navrhované v celkovej sume 167 369,75 eur.

Dôležitú skupinu na strane navrhovaných bežných príjmov predstavujú miestne dane. Dane z nehnuteľností sú rozpočtované v celkovej sume 10 300,00 eur, t.j. v rovnakej sume, ako je očakávaná skutočnosť ich čerpania za rok 2020. Daň z pozemkov je rozpočtovaná v sume 7 700,00 eur a daň zo stavieb v sume 2 600,00 eur.

Významným zdrojom príjmov sú aj poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v celkovej sume 7 000 eur. Na tomto mieste je možné badať zvýšený nárast príjmov v porovnaní s minulými rozpočtovými rokmi, čo súvisí aj so zvýšenými výdavkami na nakladanie s odpadmi.

Z nedaňových príjmov významnú zložku predstavujú transfery v rámci verejnej správy a príjmy v súvislosti s činnosťou materskej školy v obci. V tejto súvislosti musím dodať, že tieto príjmy nie sú v rámci návrhu rozpočtu určito a dostatočne identifikované.

Obec plánuje na administratívnych poplatkoch celkový ročný príjem v sume 3 000 eur.

Návrh rozpočtu na rok 2021 nepočíta s kapitálovými príjmami.

Návrh rozpočtu na rok 2021 predpokladá finančné príjmové operácie v celkovej sume 47 258,16 eur. Na tomto mieste musím uviesť, že dané príjmové finančné operácie nie sú dostatočným popisným (iným) spôsobom v návrhu rozpočtu identifikované, najmä ak ide o tak vysokú sumu, ako je v návrhu rozpočtu uvádzaná.

Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu na rok 2021 celkový objem **250 977,91 eur**, z toho

Bežné výdavky	204 450,00	Návrh rozpočtu 2021
Kapitálové výdavky	46 527,91	
Finančné operácie	0	
Spolu	250 977,91	

Výdavková časť rozpočtu je vnútorne členená podľa rozpočtovej klasifikácie na funkčnú a ekonomickú. Výdavková časť pamätá a reflektuje na právnu úpravu vo vzťahu k právnym predpisom na úseku zamestnanosti a na vývoj národného hospodárstva vo vzťahu k roku 2021 (napr. na priemernú mzdu v národnom hospodárstve, ktorá má vplyv aj na stanovenie tarifných plátov a následne platených odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní), no nepamätá na tieto súvislosti v navrhovaných rokoch 2022 a 2023, kde sú výdavky rozpočtované na výkonné a zákonodarné orgány v rovnakej sume.

Najväčší podiel na strane bežných výdavkov predstavuje hlavná kategória č. 6 ekonomickej klasifikácie. Najväčší podiel na vlastných výdavkoch v rámci činnosti a chodu obce predstavujú výdavky na mzdy a platy a s tým súvisiace odvody do poisťovní.

Významnými výdavkami v rámci bežného chodu obce sú aj výdavky na energie (632001), výdavky na materiál, najmä na všeobecný materiál (633006), výdavky na všeobecné služby (637004), výdavky na špeciálne služby (637005), výdavky súvisiace s nakladaním s odpadmi, výdavky súvisiace s verejným osvetlením, výdavky na všeobecné služby v rámci kultúrnych služieb (637004), výdavky súvisiace s pomocou občanom v hmotnej núdzi.

Významnými položkami v rámci bežných výdavkov sú výdavky súvisiace s predprimárnym vzdelávaním, t.j. činnosťou materskej školy v obci. Na tomto mieste možno badať vyšší nárast miest, plátov a odvodov v porovnaní s minulými rozpočtovými rokmi.

Kapitálové výdavky sú na rok 2021 plánované v celkovej sume 46 527,91 eur, z toho suma 36 527,91 eur súvisí s plánovanou rekonštrukciou, či modernizáciou budovy obecného úradu a suma 10 000,00 eur súvisí s plánovanou rekonštrukciou, či modernizáciou budovy materskej školy.

Finančné výdavkové operácie na rok 2021 nie sú v návrhu rozpočtu plánované.

Rozpočet bežných príjmov a bežných výdavkov (**bežný rozpočet**) je zostavený ako schodkový.

Rozpočet kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov (**kapitálový rozpočet**) je zostavený ako schodkový.

Rozpočet **finančných operácií** je zostavený ako prebytkový.

Celkový rozpočet obce je zostavený ako vyrovnaný, čo je v súlade so zákonom.

ODPORÚČANIA

Na tomto mieste chcem upozorniť, že ak sa obci nepodari naplniť očakávané bežné príjmy a zabezpečiť racionalitu čerpania výdavkov, jej plány nemusia byť splnené a môže byť tak ohrozená vyrovnanosť rozpočtu obce.

Odporúčam obci preto racionalizovať spotrebu obce šetrením najmä na strane bežných výdavkov a zabezpečovať plynulé plnenie vlastných daňových a nedaňových príjmov a ostatných poplatkov.

Ako príklad na šetrenie na strane bežných výdavkov (okrem samotného chodu obce) uvádzam tieto bežné výdavky, pri ktorých je aj v porovnaní s minulými rozpočtovými rokmi badať výrazný nárast: energie (632001), všeobecný materiál (633006), špeciálne služby (637005), všeobecný materiál v rámci nakladania s odpadmi (633006) a najmä na celej položke 06.4.0 – Verejné osvetlenie.

Odporúčam obci konkrétnejšie uvádzať výdavky na všeobecné služby, všeobecný materiál a špeciálne služby, vzhľadom na to, že sa takéto položky objavujú v návrhu rozpočtu na viacerých miestach, vo viacerých prípadoch ide o nie zanedbateľné sumy, a to aj z dôvodu jednoznačnosti a prehľadnosti ich použitia.

Odporúčam obci zriadiť rezervu na použitie úhrad neočakávaných výdavkov, na odstraňovanie havarijných stavov majetku obce, alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou. V neposlednom rade by rozpočet obce mal pamätať aj na vývoj udalosti na území Slovenskej republiky a od toho sa následne aj odvíjať. Ako príklad uvádzam momentálnu situáciu ohľadom mimoriadnej situácie spôsobenej pandémiou vírusom Covid 19 a výpadkom určitej časti príjmov.

ZÁVER

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z. z. ako viacročný rozpočet na tri po sebe nasledujúce roky 2021, 2022 a 2023, t. j. ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce.

Rozpočet je zostavený ako vyrovnaný, čo je v súlade so zákonom. V tejto súvislosti by som navrhol šetrenie výdavkov na strane bežného chodu obce, resp. presun častí týchto výdavkov pod iné položky, súvisiace najmä so samotným rozvojom obce.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce bola splnená.

Viacročný rozpočet na roky 2021, 2022 a 2023 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet na príslušný rozpočtový rok.

Rozpočet nie je zostavený v programovej štruktúre rozpočtu.

Rozpočet má **vnútorné členenie** v zmysle zákona na bežný rozpočet (bežné príjmy a bežné výdavky), kapitálový rozpočet (kapitálové príjmy a kapitálové výdavky) a finančné operácie, pričom príjmy a výdavky, bežné aj kapitálové, sú členené podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie.

NÁVRH NA UZNESENIE

Obecné zastupiteľstvo obce Podhradík **berie na vedomie** Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu na roky 2021 - 2023.

V Podhradíku dňa 15. decembra 2020

JUDr. Róbert Baran
hlavný kontrolór obce